No. 21. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DINGSDAG 20 FEBRUARIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den Februarij.

De beide wetgevende kamers houden zich tegenwoordig met beraadslagingen bezig, die weinig de algemeene aandacht trekken. De kamer der pairs namelijk met een ontwerp over de politie der wegen, en de afgevaardigden met een ontwerp betrekkelijk de jagt. De aandacht zal weder spoedig verlevendigd worden, wanneer over de in overweging neming van het voorstel des heeren *de Remusat* betrekkelijk de bezoldigde leden der kamer wordt gehandeld. Om het woord in deze zaak te voeren, hebben zich voor het voorstel laten inschrijven, de heeren *Monier de la Sizeranne*, *Corne*, *Mourat-Ballange* en *de Tracy*; en tegen hetzelve de heeren *Liadières*, *E. Poulle* en *de l'Espée*.

Men zegt dat de heer *Guizot* den heer *de Bourqueney* tot gezant te Konstantinopel, in de plaats van den heer *Pontois*, aan den koning voorgedragen heeft.

Het vertrek van den prins *van Joinville* naar Toulon wordt gezegd in de eerste dagen van de vasten te zijn bepaald.

— Volgens een bijzonderen brief uit Gratz zou de ontmoeting welke de hertog van Bordeaux bij zijne komst aldaar met zijn oom den hertog van Angoulême gehad heeft, zeer koel geweest zijn. Hij zou zelfs eene levendige woordenwisseling met zijne tante, de hertogin van Angoulême, gehad en verklaard hebben, dat hij zich van deze zijne familieleden verwijderen zou en zich naar zijne moeder, de hertogin *van Berry*, zou begeven, die even als hij de noodzakelijkheid [illegible] eenig openbaar betoog om het getal aanhangers in Frankrijk te vermeerderen.

— De ministeriële bladen deelen thans de bijzonderheden mede van het vertrek van koningin *Christina* naar Spanje, zoo als die reeds bekend zijn. Men wil dat de vorstin, zoodra zij te Madrid zal zijn gekomen, de zaak van het huwelijk harer dochter de koningin *Isabella II* zal willen bespoedigen, en dat zij, ten gevolge van den dood der prinses *Carlota*, echtgenoote van don *Francisco da Paula*, den graaf *Trapani* niet meer als de schoonzoon zou verlangen, maar nu de aanzoeken van den hertog van Cadix, oudsten zoon van don *Francisco da Paula* wilde ondersteunen. Voorts wil men dat de vorstin voor eene aanzienlijke waarde, men spreekt van vijf of zes millioenen, in wissels op de eerste huizen van Madrid heeft medegenomen, welke gelden zouden moeten dienen om het koningschap in Spanje meer luister en gezag weder te geven, terwijl eindelijk hare eerste bemoeijingen zouden strekken in het bewerken eener verandering van ministerie, daar zij afkeerig was van den tegenwoordigen eersten minister *Gonzales Bravo*.

— Een bloedig, vreeselijk, ongehoord voorval, heeft den 6den dezer, te midden der magistraats-beambten, van de jury, van het talrijke auditorium, van het hof van assises te Douai, verontwaardiging en afgrijzen verspreid. Drie misdadigers waren daar op de bank der beschuldigden gezeten, waar zij vroeger reeds meermalen hunne plaats hadden gehad. Ongetwijfeld zich vervullende met den waan, dat ook ditmaal de maatschappij zich op hunne gruweldaden niet zou durven wreken, vertoonden zij in houding en gebaren de verachtelijkste en tevens de vermetelst schandelooze onverschilligheid.

Intusschen zijn de debatten geëindigd. De voorzitter vraagt aan *Colin*, den eersten beschuldigde, of hij niets ter zijner verdediging heeft toe te voegen, en *Colin* antwoordt, dat hij wil sterven; dezelfde vraag wordt aan *Druon*, den tweeden beschuldigde, gerigt, en ook deze antwoordt, dat hij wil sterven. Sta op, *Friedlander*! zegt de president tot den derden beschuldigde, en *Friedlander* staat op; maar hij spreekt geen enkel woord, en zijne tijgerblikken doorloopen de zaal en zoeken het slagtoffer dat hij wil aanvallen.

Plotseling doet een smartgegil zich hooren, en het bloed stroomt langs het gelaat van eenen achtbaren grijsaard! — Het is de heer *Guilmot*, geneesheer der abdij van Loos, wien *Friedlander* met verwgekeerde hand, te midden der omstanders, zijnen grooten gevangenen klomp, van vrij verren afstand, met al zijne kracht in het aangezigt heeft gesmeten. Op het zien van het bloed trillen de bandieten van woeste vreugde, als waren zij zoo vele verscheurende gedierten; de gendarmen en de wachthebbende soldaten vallen hen te lijf om hen te weerhouden; moordkreten worden gehoord; een oogenblik heerscht in de regtszaal eene schrikwekkende wanorde; maar weldra wordt de stilte hersteld. Op requisitie van den heer procureur-generaal rukt een detachement der linietroepen aan; de gewapende magt doet de zaal ontruimen, en een drievoudig doodvonnis wordt uitgesproken, te midden eener plegtige stilte, die alleen afgebroken wordt door het lachgeschater der drie overlaten.

— De jongste berigten uit Spanje luiden nogmaals gunstig met betrekking tot de jongste beweging. Een telegraphisch berigt uit Bayonne van den 12den Februarij verzonden, houdt het volgende:

» Den 7den hebben de insurgenten Murcia ontruimd, waar de uitgewekene autoriteiten en nationale militie zich gereed maakten om weder binnen te trekken.

» De ontwapening der nationale garde van Malaga heeft onlusten verwekt, die spoedig beteugeld zijn geworden. In al de andere steden van Andalusie heeft deze ontwapening zonder moeite plaats gehad.

» Gallicie is rustig. Te Corunna kende men den 4den de gebeurtenissen te Alicante.

In de bijzondere briefwisseling uit Madrid van den 10den leest men voorts het volgende:

» De stoomboot *Balear*, waarvan de opstandelingen zich meester gemaakt hadden, is te Valencia binnengekomen. Het gouvernement heeft heden eene depêche van den generaal *Roncali* ontvangen, den 7den uit Muchamiel geschreven, aankondigende dat de opstandelingen moedeloos geworden waren, en dat de weinige nationale garden die zich bij hen gevoegd hadden, naar hunne haardsteden terugkeerden. Den volgenden dag zou de blokkade volkomen zijn en de opstandelingen geen hulp meer kunnen bekomen.

» De ontwapening der nationale garde ontmoet weinig tegenstand in Andalusie. Te Malaga is de autoriteit genoodzaakt geweest geweld te gebruiken; en zijn eenige lieden gevangen genomen, waarop de orde hersteld is. De troepen hebben zich daarbij getrouw aan de burgerlijke en militaire autoriteiten getoond en de ontwapening heeft daarop ongestoord voortgang gehad.

» De minister van finantiën heeft een nieuwen maatregel genomen, om den verkoop der nationale domeinen te bevorderen.»

— Ter beurze van heden (16 Februarij) waren genoteerd: 5 pCt. 125,75; 3 pCt. 82,45; Nap. r. 103,25; Spanje 30¾; Passive 5½; Rom. L. 106¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den Februarij.

Blijkens eene den 10den dezer door den Pruissischen minister van finantiën uitgevaardigde bekendmaking, zal den 15den Augustus aanstaande te Berlijn geopend worden eene algemeene tentoonstelling van voortbrengselen der nijverheid uit alle tot het Duitsche tolverbond behoorende Staten.

— Te Weenen is den 9den dezer aan de beurs eene bekendmaking aangeplakt, waarbij, tot wering van het effectenspel, alle handel verboden wordt in schuldbrieven en aandeelen, welke niet in de officiële prijs-courant genoteerd worden, dat is in alle buitenlandsche schuldbrieven en in aandeelen van zoodanige binnenlandsche industriële ondernemingen, welke tot dusverre van regeringswege niet goedgekeurd zijn.

— De ijzeren spoorweg tusschen Keulen en Bonn is den [illegible] dezer plegtig geopend geworden.

— De gebeurtenissen van den 1 dezer [illegible], het beleedigen namelijk van den nieuwen afgevaardigde [illegible] den rijksdag van Hongarije,

[illegible] heer *van Uray*, door de jongelieden aldaar, heeft ten gevolge gehad, dat de Keizer, in een brief aan den aartshertog Palatijn, Hoogstdeszelfs ongenoegen over die daad heeft te kennen gegeven, en tevens zijnen ernstigen wil heeft betuigd, dat ook de rijksdag deszelfs afkeuring daarover aan den dag legge. De gestrengheid der wet zou voorts op de schuldigen worden toegepast. Er zou bovendien een ontwerp van wet aan den rijksdag worden voorgesteld, waardoor dergelijke schandalen in het vervolg zouden worden voorgekomen.

— In Stiermark heeft men ook noodlottige gevolgen van de sneeuwvallen van het gebergte te betreuren. Onder anderen heeft bij Maria Zell eene lawine twee groote landhoeven begraven, waarin zich 14 personen bevonden. Daar deze sneeuwval om middernacht plaats had, waren deze menschen allen in den diepen slaap en ontwaakten niet meer. De nederstorting dezer sneeuwmassa maakte zoodanig gedruisch in den omtrek, dat men meende een schok van aardbeving te voelen. Men ging onmiddellijk aan het graven; doch heeft slechts een kind kunnen redden.

— Met den laatsten Griekschen post is ook het overige van het ontwerp der constitutie alhier ontvangen. Zie hier enkele punten uit hetzelve: De gedeputeerden worden voor drie jaren gekozen. Bekomen zij gedurende dien tijd van de regering een ambt, waaraan een inkomen verbonden is, zoo verliezen zij hunne plaats in de kamer en moeten zich aan eene nieuwe verkiezing onderwerpen. Aan elken gedeputeerde wordt eene maandelijksche vergoeding van 250 drachmen uit de schatkist betaald. De leden van den Senaat, worden op voordragt van den raad van ministers door den koning voor 10 jaren benoemd; zij moeten ten minste 27 in getal zijn, doch kunnen door den koning tot op 40 gebragt worden. Alleen zulke Grieken, die gedurende een langen tijd eene hooge betrekking in den staat bekleed hebben, leden der nationale vergadering geweest zijn, of het vaderland groote diensten bewezen en hun 40 jaar bereikt hebben, kunnen tot leden van den Senaat benoemd worden. De kamer der gedeputeerden heeft het regt de ministers bij den Senaat aan te klagen; het oordeel volgt echter (volgens eene bijzonder voor te dragene wet) in eene gemeenschappelijke zitting der beide kamers. De koning kan de veroordeelde ministers slechts met toestemming der beide kamers begenadigen. De regtspleging geschiedt even eens als tot dus verre openbaar en door gezworenen, die ook van staatkundige misdrijven en vergrijpen der drukpers kennis nemen. De regters kunnen slechts bij een wettig vonnis van hun ambt ontzet worden, even zoo de militaire ambtenaren en die bij de marine; geene vreemde troepen mogen zonder toestemming der nationale vergadering door het land trekken. De eerste nationale vergadering komt bijeen binnen drie maanden na de openbaarmaking der constitutie, als wanneer de functiën van den staatsraad ophouden.

ENGELAND.

LONDEN, den 17den Februarij.

Een onzer oudste staatslieden, lord *Sidmouth*, vroeger onder den naam van *Addington* bekend, is dezer dagen overleden.

— *O'Connell* is eergisteren in deze hoofdstad aangekomen, vergezeld van *John O'Connell* zijn' zoon, *Morgan O'Connell*, *Sheil* en sir *Colman O'Loughlin*, allen leden van het parlement. *O'Connell* heeft gisteren den dag te Liverpool doorgebragt, alwaar eene groote menigte, meerendeels zamengesteld uit Iersche ambachtslieden, zich voor zijn hotel heeft vereenigd, om hem als den bevrijder van Ierland te begroeten. *O'Connell*, is op het balcon verschenen en heeft de menigte toegesproken.

Alvorens Dublin te verlaten, heeft hij nog eene proclamatie doen aanplakken, waarbij hij te kennen geeft, terug te zijn gekomen van zijn vroeger denkbeeld, om niet meer aan de werkzaamheden van het Parlement deel te nemen. Hij zegt, dat het voorstel van lord *John Russell* tot incidenten aanleiding zou kunnen geven, welke zouden moeten opgehelderd worden. Het is hem ook bij nader inzien voorgekomen, dat zijn pligt hem riep, nogmaals plaats in het Huis te nemen, ten einde namens de Iersche Katholijke bevolking te protesteren tegen de met zoo goeden uitslag door het bewind aangewende pogingen, om eene partijdige jury te bekomen, daar de Katholijken geheel van de lijst waren weggelaten, hetgeen aan geen toeval kon worden toegeschreven.

Gisteren is hij in het Parlement verschenen, en door een uitbundig gejuich der oppositie begroet. De heer *Ross*, vroeg terstond, of dit nu een zamenzweerder was, daar hij zich mannelijk te midden van zijne medeleden in de Volksvertegenwoordiging begaf.

De beraadslagingen over Ierland duren bij de Gemeenten nog voort; het voorstel deswege van den markies *van Normanby*, bij de lords, is met 175 tegen 78 stemmen verworpen.

— Tijdingen uit Portugal tot den 7den Februarij vermelden, dat in dat land, alwaar het nu sedert eenigen tijd rustig was geweest, een nieuwe opstand is uitgebarsten, en die van ernstigen aard schijnt te zijn. Zie hier hetgeen men uit Lissabon onder opgemelde dagteekening schrijft:

» Het vuur van den opstand, dat sedert eenigen tijd gedempt was en 't welk het gouvernement door de meest buitengewone en hevigste maatregelen had bedwongen, is eindelijk op nieuw uitgebarsten, en wij staan op het punt van weder eene dier omwentelingen te aanschouwen, die zich van tijd tot tijd voordoen en die het land in den staat van verval gebragt hebben, waarin het zich thans bevindt. De insurrectioneele beweging is den 5den te Torres Novas begonnen, alwaar het 4de regiment dragonders, dat in die stad, welke 50 (engelsche) mijlen van de hoofdstad ligt, in garnizoen was, in opstand is gekomen onder de kreten van: leve de koningin en het charter, weg met het ministerie! Al de voornaamste Septembristen, met uitzondering van den burggraaf *Sa da Bandeira* en van twee of drie anderen zijn sterk in de zaak betrokken. Men heeft eene algemeene zamenzwering om het koningrijk in beweging te brengen ontdekt.

» Om de beweging, die het ministerie met omverwerping bedreigt in de kiem te verstikken, heeft het gouvernement tot krachtige maatregelen de toevlugt genomen, die de meerderheid der kamer goedgekeurd heeft. Deze maatregelen bestaan in de in staat van belegstelling van het koningrijk, krachtens discretionnaire en onbepaalde door de kamers verleende volmagt; in de magt om dadelijke arrestatien te doen; in de schorsing van de uitgave van alle dagbladen, uitgezonderd het officieel orgaan, het *Diario do Governo*, en de autorisatie om onverwijld twee duizend contos realen te heffen. Het ministerie is intusschen gehouden aan de kamers stipte rekenschap te doen van het gebruik der aan hetzelve verleende volmagt.

» Heden morgen zegt men dat de zitting onmiddellijk zal gesloten worden. Onder de gearresteerde personen noemt men don *L. d'Oliveira Grigs*, voormalig burgerlijk gouverneur van Lissabon, eenige uitgevers van dagbladen, enz. Zij zijn aan boord van het fregat *Diana* gebragt, dat op den Taag voor anker ligt.

» Drie officieren van het regiment karabiniers zijn op het kasteel gevangen gezet. Er zijn bevelen gegeven om ook den graaf *Bomfim*, voormalig minister van oorlog, de baron *de Foscoa* en eenige andere voorname Septembristen te arresteren; maar zij hebben zich aan de naspóringen weten te ontrekken. Sommigen zijn aan boord van een engelsch fregat geweken, terwijl anderen zich schuil houden om later openlijk deel aan den strijd te nemen. Het 8ste regiment infanterie, dat te Santarem lag, heeft zich bij het 4de regiment dragonders gevoegd, en beide regimenten zijn vereenigd op Castello Branco afgegaan. De vijfde brigade karabiniers is ook in opstand gekomen.

» De graaf *Bomfim* is naar de Algarven vertrokken en men zegt dat hij zich aan het hoofd van de opstandelingen zal stellen.

» Al de troepen der bezetting van Lissabon zijn sedert twee dagen onder de wapenen. De ministers zelven gaan niet dan gewapend uit; gisteren zag men den heer *Costa Cabral* te paard op straat; zijn paard struikelde, waardoor een pistool met dubbelen loop hem ontviel, door een der voorbijgangers opgeraapt en aan den van zijn stuk geraakten minister werd wedergegeven.

» De opstandelingen hebben eene oproerige proclamatie uitgevaardigd, die onderteekend is door den graaf *Bomfim*, *Cesar de Vasconcellos* (de kommandant van bovengemeld 4de regiment) en *Jose Estevao*, zich noemende chefs van het *leger van het schiereiland*, terwijl zij ook de ontevreden Spanjaarden onder hunne vanen schijnen te willen scharen, door het oud ontwerp eener Iberische republiek ter baan te brengen, volgens welk Spanje en Portugal één republikeinschen staat moeten uitmaken."

BELGIË.

BRUSSEL, den 17den Februarij.

De kamer der vertegenwoordigers heeft zich in de jongste dagen, met de discussie van het budget der openbare werken bezig gehouden. Bij de algemeene discussie zijn de aanmerkingen voornamelijk gevallen over den ijzeren spoorweg en deszelfs administratie; men beklaagde zich over het verhoogd tractement der ambtenaren, het getal vreemdelingen, over uitgaven welker nut men niet kon inzien, enz.

— De Koning heeft, onder dagteekening van den 15, een besluit genomen, inhoudende, dat al het Nederlandsche zilvergeld met 15 Maart aanstaande ophouden zal in België gangbaar te zijn. Tot April zal men hetzelve echter nog aan de Rijks-kantoren in betaling kunnen geven.

— Onze gezant te Londen, de heer *van de Weijer*, is alhier aangekomen.

— De graaf *Duval de Beaulieu*, lid van den Senaat, is overleden.

— Van regeringswege is aangekondigd, dat er dit jaar eene geregelde dienst, met zeilschepen, tusschen België en de Levant zal geopend en die tusschen dit Rijk en New-York, Vera-Cruz, en Bahia zal voortgezet worden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den Februarij.

Heden had de plegtige uitvaart van den Hoogleeraar *van Bokhuis* plaats. Gevolgd door verschillende commissiën werd zijn

overschot naar het graf gedragen, waar zich reeds velen zijner vrienden en leerlingen verzameld hadden, om den geliefden vriend en hooggeschatten leermeester het laatste blijk van liefde en dankbaarheid te geven. Onder aandoenlijke stilte en algemeene droefheid, zag men het lijk in de groeve zinken en hoorde men de hartelijke ontboezemingen zijner vrienden *Kerwaven*, *Schotel* en *Wenckebach*.

De Akademie, de stad is in rouw gedompeld door dit verlies, hetwelk voor de eerstgemelde onherstelbaar kan genoemd worden; en voor de laatstgemelde belangrijk is. Met hem is een schat van geleerdheid ten grave gezonken; zijne uitgegeven schriften voorspelden wat men nog van hem te wachten had. Zijne Echtgenoot draagt met Christelijke onderwerping dit smartelijk verlies, en van Bolhuis herleeft in zijne kinderen.

— Heden wordt op de gebruikelijke wijs gevierd, de zevenëntwintigste verjaardag van Z. K. H. Prins *Willem Alexander Paul Frederik Lodewijk*, Kroonprins der Nederlanden.

— Zaturdag heeft de centrale afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij dag en bij avond, eene conferentie gehouden met Z. Exc. den Minister van Financien *ad interim*, over het aanhangige ontwerp van wet, houdende eene buitengewone belasting op de bezittingen enz. Morgen ten twee ure zal de Kamer eene zitting houden, waarin waarschijnlijk het algemeen verslag over dat ontwerp zal worden uitgebragt. In dat geval worden de beraadslagingen nog in den loop dezer week te gemoet gezien.

— Bij verschillende dezer dagen door Z. M. genomen besluiten, is aan onderstaande gepensioneerde officieren vergunning verleend tot het dragen der activiteits-uniform, als: aan den luitenant-kolonel *G. B. van Bronkhorst*, laatstelijk plaatselijk kommandant der 2de klasse; aan den majoor *J. H. Hooft van Iddekinge*; aan de 1ste luitenants *J. R. Schneider* en *W. G. Luckhardt* van het wapen der infanterie, waartoe zij primitief of wel het laatst hebben behoord; aan den kolonel *D. H. van Schaeck*, laatstelijk plaatselijk kommandant der 1ste klasse, van het wapen der kavalerie; aan den kapitein *P. Opdam*, van het wapen der artillerie, en aan den majoor met rang van luitenant-kolonel, Jhr. *J. B. R. de Bellefroid*, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs.

— Z. M. de Koning heeft het kommandeurskruis der orde van den Nederlandschen Leeuw verleend aan den Pruissischen opperconsistoriaalraad en opperprediker, Dr. *Ehrenberg*, die, gelijk men weet, eene treffende lijkrede op het stoffelijk overschot van Zr. Ms. Doorluchtigen Vader heeft gehouden. De Koning van Pruissen heeft genoemden prediker vergund deze orde te dragen.

— De raad van bestuur der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam heeft aan de belanghebbenden bekend gemaakt:

1°. Dat, vermits bij den wedstrijd in de graveerkunst, gehouden in 1843, de eerste prijs niet is toegewezen, Z. M., op voordragt van den raad, bij besluit van den 22 November 1843, n°. 68, heeft toegestaan, dat er dit jaar een buitengewone wedstrijd in de graveerkunst zal plaats hebben, en zal deze geopend worden den 6 Mei eerstkomende;

2°. Dat aan hem, die den prijs zal behalen, eene toelage van Rijkswege zal verleend worden van *f* 900, en zulks voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren;

3°. Dat het laatste half jaar van deze toelage niet zal worden voldaan, dan na de geheele volbrenging van het werk;

4°. Dat hij, die bij den wedstrijd den prijs behaalt, verpligt zal zijn, tegen het genot van voormelde toelage, eene gravure te vervaardigen, naar eene schilderij of teekening, onder goedkeuring van den raad van bestuur, welke gravure hij hier te lande zal moeten bewerken, naar aanwijzing aan hem door en onder toezigt van eene commissie uit den raad van bestuur der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten alhier;

5°. Dat, bij welgelukten arbeid naar het oordeel van voornoemden raad van bestuur, deze aan den vervaardiger den eigendom van de door hem gegraveerde plaat zal kunnen toekennen, om daarover vrijelijk te beschikken onder verpligting echter, van twaalf afdrukken, zoogenaamde proefdrukken, aan de akademie af te geven;

6°. Dat, ingeval voornoemde raad van bestuur vermeent, den eigendom der gegraveerde plaat aan den vervaardiger niet te kunnen toekennen, deze gehouden zal zijn, de plaat aan den raad over te leveren, zonder daarvan eenigen afdruk voor zich te mogen behouden;

7°. Dat de mededingers zich zullen moeten onderwerpen aan alle zoodanige bepalingen en voorschriften, welke de raad van bestuur noodig mogt oordeelen;

8°. Dat niemand naar dezen prijs zal kunnen mededingen, dan die in het Rijk geboren of van Nederlandsche ouders is, en gedurende het laatste jaar aan de akademie alhier, of op eenige andere school binnen dit Rijk, is onderwezen;

9°. De mededingers zijn verpligt, voor den 15 April eerstkomende schriftelijke opgave van hunne namen en woonplaatsen aan het locaal der akademie in te zenden, geadresseerd aan den secretaris van den raad van bestuur.

— Van wege het Schilderkundig Genootschap te Rotterdam is bekend gemaakt, dat er in dit jaar weder eene tentoonstelling van voorwerpen der beeldende kunsten binnen die stad zal plaats hebben. Deze tentoonstelling, van kunstwerken van schilder-, teeken-, graveer-, bouw- en beeldhouwkunst, van levende kunstenaars, zoowel buiten als binnen dit Rijk gevestigd, zal plaats hebben in het voormalig Gemeenelandshuis van Schieland, en zal van Maandag, den 15 Julij tot Zaturdag, den 17 Augustus 1844, van des morgens 10 tot des namiddags 4 ure, geopend zijn, en niet meer dan veertien dagen kunnen verlengd worden.

— Den 15, 16, en 17den dezer is voor het Provinciaal Geregtshof te 's Hage, onder præsidium van Mr. *J. A. Philipse*, behandeld de zaak van *Antje van Harten* oud 19 jaren, van beroep dienstbode, geboren te Zevenhoven, woonachtig te Aarlanderveen, beschuldigd van *moord*, *diefstal* en *brandstichting*.

De bekl. heeft de aan haar ten laste gelegde misdaden erkend en opgegeven, het twee en een halfjarig zoontje van haren meester *J. Visser*, bouwman te Langeraar, genaamd *Willem*, voorbedachtelijk in eene moddersloot te hebben geworpen, met het doel om hare meesteresse, die zich destijds in het kraambed bevond, te doen verschrikken en zoo doende den dood te veroorzaken. Gevraagd naar de redenen, welke haar tot zoo eene afschuwelijke misdaad hebben geleid, heeft de bekl. in de instructie opgegeven, dat zij voor haren meester *Visser*, die zich eenige gemeenzaamheden met haar had veroorloofd, eene hevige liefde had opgevat, en zij de hoop koesterde, dat deze haar, na het overlijden van hare meesteresse, zoude huwen.

Na dien tijd de dienst van den bouwman *Visser* hebbende verlaten, heeft de bekl., op den 7den November daaraanvolgende, bij haren nieuwen meester de schipper *C. van der Bijl* te Aarlanderveen (bij wien zij op den 3den van die zelfde maand in dienst was getreden) moedwillig den hooizolder en dit wel met een' aangestoken' zwavelstok in brand gestoken, alleen met het doel, althans volgens hare verklaring in de instructie afgelegd, dat daardoor het geheele huis zoude afbranden, haar meester onvermogend zoude worden, hij mitsdien verder geene meid zoude kunnen houden, en zij daardoor in het midden van den tijd buiten dienst gerakende, wederom bij *Visser* zoude worden opgenomen, voor wien zij eene zoo vurige liefde had opgevat.

Ook in de debatten heeft de beschuldigde volgehouden bovengemelde misdaden te hebben bedreven. Hoe zeer echter daartoe ook aangespoord, is zij nu blijven volhouden geene redenen te weten, welke haar tot het begaan derzelve hebben aangezet, en in dit opzigt dus, heeft zij voor den Hove geretracteerd, hetgeen zij vroeger in de instructie had verklaard.

In de avondzitting van den 16den heeft de Advocaat-Generaal Mr. *Piepers*, in een zeer welsprekend requisitoir betoogd voreerst: dat het wettig en overtuigend is bewezen, dat er misdaden zijn begaan en de beschuldigde daaraan dadig is, en 2°. dat het ten processe [illegible], dat die misdaden niet waren gepleegd, in eenen staat van [illegible] of krankzinnigheid, hetwelk de afgrijselijkheid en vreemdheid der misdaden aanvankelijk deed veronderstellen. Z. E. G. A. beriep zich ten dien aanzien op het visum repertum door de deskundigen uitgebragt. De Advocaat-Gen. concludeerde ten slotte tot schuldigverklaring aan de feiten bij de acte van beschuldiging ten laste gelegd, en mitsdien tot toepassing van de straffe des doods, uit te voeren op een schavot binnen 's Gravenhage door het verworgen aan eene paal.

De Advokaat Mr. *de Braauw*, ex officio met de verdediging van de beklaagde belast, heeft in de eerste plaats breedvoerig betoogd, dat het niet wettig en overtuigend was bewezen, dat er misdaden hadden plaats gehad, veel minder dat de bekl. zich aan dezelve zoude hebben schuldig gemaakt.

Al hetgeen volgens p. v. ten processe bewezen is, berustte op de bloote erkentenis van de bekl., welke regtens nimmer grond tot veroordeeling kan opleveren.

Subordinaat heeft Mr. *de Braauw* betoogd, dat aangenomen zelfs, dat de misdaden aan de bekl. ten laste gelegd, naar den eisch van het regt waren bewezen, dan nog uit het geheel verband der zaak blijkt, dat hare zielstbestand, tijdens de volvoering der misdaden is geweest van dien aard, dat zij niet kan geacht worden vrijwillig gehandeld te hebben; — welk gevoelen hij met een aantal autoriteiten heeft trachten te staven.

De uitspraak in deze hoogstbelangrijke zaak is bepaald op aanstaanden Zaturdag den 24sten dezer, des morgens ten 10 ure.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men:

» Met genoegen ontvangen wij het berigt, dat de heer *Zink*, 80jarige grijsaard te Arnhem, eene uitvinding heeft gedaan, en Z. M. voorgesteld, om Amsterdam van versch en zuiver Utrechtsch en Geldersch beekwater te voorzien. Deze uitvinding, welke zeer eenvoudig, maar niet minder belangrijk is, heeft de bijzondere aandacht van den Koning tot zich getrokken, en, tot bij goed onderrigt zijn, wordt, op Hoogstdeszelfs last, deze zaak, als van het grootste belang voor Amsterdam, nader onderzocht. De uitvinder wil het

water door buizen langs den spoorweg naar Amsterdam leiden. Deze waterleiding kan thans met den spoorweg dan ook veel gemakkelijker daargesteld worden dan zulks vroeger het geval was, zoowel om den korteren weg als om de mindere bruggen en de horizontale ligging van den weg. In elke minuut zou men, vooral door de lagere ligging van Amsterdam, 16 emmers water bekomen. Ook de kosten zou men in korten tijd goed kunnen maken, door de men gegoeden in den beginne eenen geringen prijs voor dit zuiver bronwater te laten betalen, terwijl de armen kosteloos hetzelve zouden kunnen bekomen.

— Men heeft de *Javasche Couranten* ontvangen tot en met 14 October ll. Door Zijne Exc. den gouverneur-generaal van Neerlands Indie waren de volgende beschikkingen genomen; benoemd tot directeur van het civiel weduwen- en weezenfonds, Jhr. *J. F. Hora Siccama*, resident van Batavia; tot kapitein adjoint bij den generalen staf, de kapitein der infanterie *A. J. Andresen*, met bepaling, dat hij bij het wapen der infanterie zal worden gevoerd à la suite.

Men had te Batavia berigten van Ternate. De berg aldaar had gedurende de maanden April en Mei jl., bij herhaling, rook, asch en lava uitgeworpen, vergezeld van zware slagen en onderaardsch gedruisch.

Van den 11 April tot den 27 Mei, of in 46 dagen, hadden 25 eruptien plaats gehad, waaronder eenige vrij hevig waren. Aardbevingen van eenig belang waren gelukkig echter niet gevoeld.

Als eene bijzonderheid werd van die plaats nog gemeld, dat zich aldaar aan den voet des bergs, in de maand Mei, plotseling een buitengewoon groot getal rupsen vertoond heeft, welke na gedurende acht of tien dagen groote schade aangerigt te hebben, snel verminderd en eindelijk geheel verdwenen zijn.

Het eerste en tweede deel van het Handboek voor de kultuur en fabrikaadje van Thee, door den heer *J. I. L. L. Jacobson*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, inspecteur der Thee-kultuur, was ter Lands-Drukkerij te Batavia in het licht verschenen.

— Uit den Helder schrijft men ons van den 14 Febr.: »Heden is alhier van Batavia binnengekomen Z. M. korvet *de Argo*, kapt. ter zee *G. den Berger*, welk oorlogsschip onder de gewone saluitschoten alhier op de reede ten anker is gekomen. *De Argo* had den 15 Oct. 1843 de reede van Batavia verlaten."

Met *de Argo* hebben wij de volgende berigten:

» De *Courier* zal in de maand December naar Holland terugkeeren. Met dien bodem repatrieert de overste *Coertsen*. De heer *Stark* bekomt het bevel over *de Hekla*, de heer *Cambier* gaat op de *Postillon*, de heer *Rijzeb* op de *Pijlades*, de heer 1ste offic. *Deiskamp* op de *Courier*, en de 1ste offic. *Voss* op *de Argo* over."

» Wij hebben, — aldus schrijft men van Z. M. stoomschip *de Hekla*, — eene maand gratificatie bekomen wegens den goeden afloop van de expeditie tegen de zeeroovers. Gedurende den togt hebben wij 16 malen eene landing gedaan om den vijand op te zoeken, en in al de ontmoetingen hebben onze soldaten zich zeer dapper gedragen. In het voorjaar zal eene nieuwe expeditie worden georganiseerd."

GEMENGDE BERIGTEN.

De *Londensche Times* houdt het voor stellig, dat de onlangs overleden sir *F. Burdett* aan niets anders gestorven is, dan aan de hydropatische behandeling, of geneeswijze door koud water. Sedert den 8sten October 1843 had de baronnet zich geheel overgeleverd aan een, te Londen gevestigd, hydropatische geneesheer. Die doctor had hem stellig in het hoofd weten te prenten, dat hij de jicht, waaraan hij sterk leed, op die wijze zou overwinnen. Sedert was koud water het *vade-mecum* van den baronnet geworden. Toen hij kort voor zijn eigen overlijden, het ongeluk had, zijne gemalin te verliezen, verklaarde hij, dat het enkel kwam, omdat zij zich niet door zijnen water-doctor had willen laten behandelen. Zijn vertrouwen op het onfeilbare middel hetwelk hem ook in de daad uit zijn lijden heeft geholpen, was zoo groot, dat hij ook zelfs te paard rijdend, met natte servette omwonden was. Hij is met zijne gemalin ten zelfden dage begraven geworden.

Het Engelsche blad *The Berwich paper* bevat de aankondiging, dat onder de ongehuwde mannen van Northumberland een genootschap opgerigt is, dat » hemden- en podding-club" heet en tot hoofddoel heeft, vrouwen te kiezen, die voor het huisselijke leven bruikbaar zijn. Ieder lid verbindt zich, op eene boete van 50 ponden sterl., geene vrouw te kiezen, van welke niet door twee geloofwaardige getuigen kan bewezen worden, dat zij een hemd snijden en naaijen, een podding toebereiden en kousen verstellen kan. Op dezelfde boete belooft hij binnen zes maanden na zijn huwelijk te bewijzen, dat zijne vrouw ten minste twaalf hemden eigenhandig gemaakt, twaalf poddings bereid en twaalf paar kousen versteld heeft. Men zegt, dat deze aankondiging, die geene fabel is, indruk gemaakt heeft.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaterdag werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 55¼; 5 pCt. 100⅞; Amort.-Syndic. 95; 3½ pCt. 80⅝; Domein Losr. 99¾; Handelm. 141 drie achtste; O. Indie 5 pCt. 99⅞; Spoorweg op Haarlem 66; op Rott. 76½; Rijn-Spoorw. 96; Haarlemmermeer 105¼; Rusland 108¾; 4 pCt. 91½; Inschr. en Assign. 73 zeven zest.; Certif. van dito 75 een zest.; Spanje 21$\frac{9}{16}$; 3 pCt. 33¼; Port. 2½ pCt. te L. 45 derd. zest.; Oostenr. Metall. 110; Polen Aand. ƒ 176½; Braz. 80¼; Louisiana 52½; Philadelphia 56; Id. bij Rothschild 50; Actiën ƒ 6 een zest.

* * Heden overleed alhier Vrouwe W. C. WTTEWAALL VAN STOETWEGEN, geboren PLEVIER CATSHOEK.

BREDA, den 13 Februarij 1844.

* * Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den negentienden December 1800 drie en veertig, behoorlijk geregistreerd, is de Scheiding van Goederen uitgesproken tusschen ANTONIE JAN SCHRAUWE, zonder beroep, wonende te *Zundert*, en diens Huisvrouw MARIA DILLIS VAN HASSELT.

Waarvan deze tweede bekendmaking geschiedt ingevolge Art. 811 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

De Procureur van de Eischeresse,

MICHIELSEN.

* * De HOUDER der UITGELOTE OBLIGATIE Rusland 5 %, bij HOPE & C°. N°. 101902, kan de Coupon 1844 met bijbetaling der Advertentiekosten terugbekomen bij de Uitgevers dezer.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.